

9. Нариси з історії Харківського національного економічного університету (1930–2005 рр.) : [монографія] / [авт. кол.: В. С. Пономаренко та ін. ; заг. ред. В.С. Пономаренка]; Харків. нац. екон. ун-т. – Харків : ІНЖЕК, 2005. – 326 с.: іл.
10. Соколовський Олексій Никанорович (1884–1959) // Докучаєвці. 1816–2016 / [укл.: В.К. Пузік, А.І. Кравцов, О.М. Голікова та ін.] ; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків : Майдан, 2016. – С. 123.
11. 150 лет Харьковскому ордену Трудового Красного Знамени сельскохозяйственному институту имени В.В. Докучаева (1816–1966) / под ред. А.М. Гринченко. – Киев : Урожай, 1966. – С. 105–106. – (Труды ХСХИ ; т. 59 (96)).
12. Тарнані Іван Костянтинівич [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. дан. – [Б. м.], 2019. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%BD%D1%96_%D0%86%D0%B2%D0%B0%BD_%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8F%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Дата звернення: 10.05.2019.
13. Широких Іван Йосипович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. дан. – [Б. м.], 2019. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B8%D1%85_%D0%86%D0%B2%D0%B0%BD_%D0%99%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Дата звернення: 10.05.2019.
14. Широких Іван Йосипович // Українська радянська енциклопедія: у 12 т./ гол. ред. М.П. Бажан; редкол.: О.К. Антонов [та ін.]. – 2-ге вид. – Київ: Головна редакція УРЕ, 1985. – Т. 12. – С. 406.

УДК 37.035.6:81'271-057.4

Драган Роман Анатолійович
Трохименко Галина Володимирівна
 ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей»

Проектна діяльність як основний інструмент патріотичного виховання підростаючого покоління: здобутки і перспективи.

У 2015-2017 рр. відповідно Указу Президента України П.Порошенка від 12.06.2015 р. «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», державної Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, обласної «Програми військово-патріотичного виховання молоді та участі населення у заходах оборонної роботи на 2015-2017 роки» Харківської обласною бібліотекою для дітей проводилась активна робота з патріотичного виховання підростаючого покоління. Поява тисяч переселенців, активні бойові дії поряд з нашою областю, наближеність до державного кордону власне і обумовили розробку та реалізацію пілотного цільового проекту ХОБД «Зробімо крок назустріч миру».

За результатами Всеукраїнського огляду-конкурсу Харківську обласну бібліотеку для дітей було визнано найкращою обласною дитячою бібліотекою року. **Гран-прі** – найвищу нагороду цього престижного Конкурсу – бібліотека здобула за систематичну роботу з тимчасово переміщеними особами, виховання патріотизму і любові до Батьківщини, формування високого рівня світогляду, свідомої патріотичної позиції та підтримку обдарованих дітей.

Мета проекту:

- сприяння патріотичному вихованню дітей області;
- формування національної свідомості;
- виховання активної громадянської позиції.

Завдання:

-запровадження міжрегіонального культурного партнерства, створення умов для повноцінної інтеграції Донецької і Луганської областей в єдиний культурно-мистецький і соціальний простір України.

Законодавча база:

- Указ Президента України від 13.10.2015 р. № 580/215 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 рр.»);
- Указ Президента України «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» (від 12.06.2015 р. № 334/2015);
- Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641);
- Розпорядження голови Харківської облдержадміністрації від 12.01.2017 р. № 6 «Про утворення координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при ХОДА»;
- Програма військово-патріотичного виховання молоді та участі населення у заходах оборонної роботи на 2015–2017 роки (Затверджено Харківською обласною радою 15.01.2015 р., рішення №1144-VI)

Зміст діяльності:

1 крок. Благодійна акція «Татова книжка» – реалізація проекту «**Татова книжка**» – організація роботи першої в Україні буккросінг-бібліотеки для військових на вокзалі (спільно з волонтерською групою «Південний пост»).

2 крок. Майстер-класи «Оберіг для бійця» у бібліотеці.

3 крок. Співпраця з родинами переселенців. Комплексна розвиваюча програма «У світі багато казок» для дітей, що проживають у модульному містечку для переселенців.

4 крок. «Нові часи. Нові герої». Цикл героїко-патріотичних заходів «Сила нескорених».

5 крок. І Обласний патріотичний форум «В граніті, в бронзі, у серцях». II Обласний патріотичний форум «Віват, Україна» та III Обласний патріотичний форум «З Україною в серці!».

6 крок. IV Обласний патріотичний форум «Ми діти твої, Україно!» (жовтень, 2018 р.).

7 крок. Участь ХОБД у реалізації Загальноукраїнського Проекту культурної інтеграції «Український Донбас».

8 крок. Міжрегіональний дитячий мистецький конкурс листівок «Дім. Родина. Батьківщина» за участю дітей, що мешкають у Харківській, Донецькій та Луганській областях.

9 крок. Міжрегіональний конкурс дитячої листівки «Бібліотека. Книга. Родина» за участі дітей Львівської і Харківської області (2017 р.); Міжрегіональний конкурс дитячої листівки «Від перлинок Слобожанщини до родзинок Закарпаття» (лютий – травень 2018 р.)

10 крок. Форум «ПогранКульт: ГаліціяКульт» Творча резиденція у Харківській обласній бібліотеці для дітей (2016 р.).

Учасники: Новописковська ЦБС Луганської області, Слов'янська ЦБС Донецької області, заклади освіти і культури Великоновосілківського району Донецької області; Соціальний Форум «СлободаКульт» (м.Ужгород, 2018 р.).

Отже, нижче буде презентовано основні здобутки та подальші шляхи реалізації проекту.

1 крок. Реалізація проекту «Татова книжка». Ще у лютому 2015 р. стартував пілотний проект бібліотеки «Зробімо крок назустріч миру». Його мета – прискорити довгоочікувану мить, коли в Україні запанує мир. І перші кроки уже зроблено – бібліотекарі долучилися до добрих справ «Південного посту» – волонтерського пункту допомоги бійцям АТО на Південному вокзалі. Харків – транзитне місто для тих, хто повертається з війни, із зони АТО. Озброївшись ідеєю буккросінгу, бібліотекарі вирішили внести деяку розраду у вільний час бійців, які чекають у приміщенні вокзалу. Декілька десятків книжок, зібраних читачами та співробітниками бібліотеки, були вдячно прийняті волонтерами і стали приємною несподіванкою для наших захисників. Протягом першого місяця бібліотека передала до волонтерського пункту близько 200 примірників книжок. Тепер у від'їжджаючих є власна бібліотечка, і, чекаючи на поїзд, вони зможуть підібрати собі книжку до душі чи навіть забрати її в дорогу з собою. Після спілкування з волонтерами «Південного посту» і війнами бібліотекарі зрозуміли: будуть допомагати і надалі.

Саме з таких міркувань виникла ідея – започаткувати акцію «**Татова книжка**», яка зможе згуртувати громадськість навколо проблем дітей воїнів АТО. Співробітники бібліотеки привезли на залізничний пункт перші нові дитячі книжки.

2 крок. Майстер-класи «Оберіг для бійця». Виготовлення оберегів – це також одна зі складових ланок бібліотечного проекту. З великим задоволенням діти і дорослі відвідують майстер-класи народної майстрині Олени Хитушко, що проходять як у стінах бібліотеки. Зробити приємний сюрприз для бійців із зони АТО виявили бажання студентки Харківської державної академії культури, вихованці шкіл-інтернатів, учні загальноосвітніх шкіл, мами з дітками – члени Асоціації багатодітних сімей "АММА", співробітники бібліотеки. Відтепер браслети з українською символікою, традиційні ляльки-мотанки, мотанки-берегині, мотанки "Гарний настрій", зроблені дбайливими руками юних умільців, зігрівають серця не одної сотні бійців. Кожну роботу супроводжують невеличкі аркуші паперу з побажаннями добра, аби воїни знали про те, що їх пам'ятають, про них піклуються і чекають з нетерпінням на повернення додому живими і неушкодженими. Про добрі справи добровольців, які відстоюють мирні рубежі, йшлося під час програми «Харків online. Вечір» на каналі ОТБ за участю працівників закладу, поетеси, народної майстрині Олени Хитушко та волонтерської групи «Південний пост» – Віктора Трубчанова і актора-березільця Миколи Моха. Варто відзначити, що саме такі заходи сприяють вихованню любові до України, вчать дарувати добро і радість ближньому.

3 крок. Співпраця з родинами переселенців: реалізація комплексної розвиваючої програми «У світі багато казок» для дітей, що проживають у модульному містечку для переселенців. Харківська обласна бібліотека для дітей усіма можливими засобами допомагає переселенцям та людям, які на власні очі побачили справжню війну. Бібліотекарі підтримують їх, збирають дитячі речі, шукають спонсорів, проводять різноманітні культурно-масові і мистецькі заходи, долучаються до благодійних акцій, концертів... І всі ці зусилля спрямовані на те, аби вони відчули себе частиною єдиного народу, а діти, які є основною категорією обслуговування бібліотеки, змогли соціально та психологічно адаптуватися в таких непростих умовах до нових обставин життя, відкрити для себе світ книги. ХОБД співпрацює з громадськими, волонтерськими організаціями, які першими прийшли на допомогу тисячам переселенців у Харкові. Найбільш ефективним є співробітництво з ГО «Центр зайнятості вільних людей». Ця організація покликана нести знання, мотивувати громадян на нові досягнення, опанування нового фаху, відкриття власної справи, тому її місія виявилась для бібліотеки співзвучною. Будь-яка тема тренінгу, запропонованого фахівцями Центру і проведеного у бібліотеці – це ще один крок до мрії та успішного бізнесу для переселенців: управління часом, копірайтинг для бізнесу та багато інших. Велику зацікавленість учасники проекту виявили до тренінгу «Тасмниці фотографії для інтернет-продаж». Учасники заходу були щиро вдячні за його професійну підготовку та величезну практичну користь. Наскладніший жанр фотомистецтва допоміг розкрити для учасників справжній фахівець, відомий фотограф Віталій Сидоренко.

Із зацікавленістю в очах, бажанням познайомитися та поспілкуватися зустрічала малеча фахівців бібліотеки в мобільному містечку – тимчасовому поселенні людей з Донецької та Луганської областей. І навіть пекуче сонце не завадило дітлахам зібратися великою дружньою компанією на творче заняття. Щоб стало більш комфортно в літню спеку, ми уявили казкову прохолоду і розіграли зимову казку «Рукавичка». З натхненням дітлахи втілювалися в улюблених персонажів, відчуваючи їхній внутрішній стан та виразно зображуючи яскраві риси своїх героїв. На згадку про зустріч, ми створили фігурки улюблених тварин: kota, лисички, вовчика, зайченя. Виявилось, що всі наші маленькі друзі люблять складати різні фігури з паперу. Тож, для любих матусь дітлахи виготовили букети тюльпанів. Щоб й іншим мешканцям містечка подарувати радість, учасники залишили на асфальті барвисті малюнки. Зі щирими посмішками та запальними оцентами прощалися з нами маленькі друзі в очікуванні нових зустрічей та сюрпризів.

4 крок відбувся під гаслом «Нові часи. Нові герої». Цей крок передбачає організацію і проведення культурно-мистецьких і пізнавальних заходів патріотичної тематики. Урок мужності «Сила нескорених» (до Дня Героїв Небесної Сотні) – це тридцять перша зустріч відомого волонтера Вікторії Скляркової з циклу «Школярам про АТО». Кожного року, у лютому фахівці Харківської обласної бібліотеки для дітей відвідують Курязьку виховну колонію ім. А.С. Макаренка, щоб разом з вихованцями згадати Небесну сотню. Паралельно такі ж заходи відбуваються у Державній гімназії-інтернаті з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус». Підлітки, яким по 14-18

років, зі співчуттям і болем слухали про харків'ян Євгенія Котляра, Влада Зубенка, Юрія Паращука і всіх тих, хто віддали свої життя на Майдані й війні на Донбасі.

Виставковий марафон «Мандрівки творчої Кривки», Напередодні Дня Збройних Сил України у Харківській обласній бібліотеці для дітей школярі мали змогу особисто познайомитись з воїнами, які оберігають наш спокій. Костянтин Ходак та Олександр Мамалуй, хоробрі герої-прикордонники, відвідали презентацію проекту "Мандрівки творчої кривки" Віталіни Маслової. Частково роботи наших земляків-учасників проекту "Творча Кривка" були представлені у Лондоні на виставці «Обличчя війни». Пейзажі, які припали до душі найбільше, можна було купити у режимі «Тихого аукціону», а за кошти від продажу відбудеться наступний, двадцятий, заїзд волонтерського проекту Віталіни Маслової. Дві тисячі шістсот двадцять кілометрів вражень - ще не фініш. Після Харкова виставковий марафон урочисто завершився у Національному Музеї історії України в м.Києві.

5 крок. *І Обласний патріотичний форум «В граніті, в бронзі, у серцях...»* У листопаді 2015 року Харківська обласна бібліотека для дітей стала організатором Обласного патріотичного форуму «В граніті, в бронзі, у серцях...». Поміж інших знакових масових заходів, Форум посідає особливе місце, адже він відбувся у нелегкий для всієї України час, коли кожен громадянин відчуває велику відповідальність за свої дії і вчинки. ХОБД активно долучається до розв'язання питань патріотичного виховання, формування активної життєвої позиції своїх читачів. Тож мета Форуму, який проходив під гаслом «Сила нескорених», – бажання донести до широкого загалу думку, що разом ми – сильні, непереможні, адже маємо надзвичайно талановиту молодь, яка шанує пам'ять своїх пращурів, яка готова жити і діяти заради процвітання рідної Батьківщини. Також під час Форуму відбулося нагородження переможців і лауреатів двох великих Всеукраїнських конкурсів: «Книга пам'яті мого роду» та «Найкращий читач України – 2015». Продемонструвати перед однолітками свої знання та вміння, рівень ерудиції, спритність і навіть силу, учасники команд мали змогу на станціях «Козацька», «Солдатська», «Задзеркалля». Вони досить вправно, як справжні джури, перетягували канат та «варили» куліш, змотували бинти, відчуваючи відповідальність за надання першої необхідної допомоги потерпілому. Не випадково на Форумі зібралися люди, яких об'єднує головне – любов до Батьківщини і віра, що тільки спільними зусиллями і наполегливою працею ми нарешті здобудемо мир у нашій державі. «Перш за все, ми повинні зупинити війну Розумом ...», – вважає один з лауреатів конкурсу «Книга пам'яті мого роду» – харківський школяр, вимушений переселенець з Луганська. Завершився Форум переглядом вистави від зразкового Театру дітей «Тимур» (художній керівник – Антон Жиляков) «Тасмания кілець ... або Як все починалось» за мотивами творів К.С.Льюїса. Ця вистава також спонукає замислитися над питаннями добра і зла, порушує проблему права вибору і відповідальності за свої вчинки.

II обласний патріотичний форум «Віват, Україно!» Непересічна подія ознаменувала на Харківщині останню декаду жовтня 2016 року. Уже вдруге Харківська обласна бібліотека для дітей виступила ініціатором та координатором у справі патріотичного об'єднання дітей регіону. 25 жовтня співробітники бібліотеки з неабияким успіхом провели II Обласний патріотичний форум «Віват, Україно!», присвячений 25-річчю незалежності України. Його відвідали понад 300 дітей та підлітків з міста, багатьох районів Харківщини, а також Донецчини і Луганщини – учасники дитячих творчих конкурсів, їхні викладачі, бібліотекарі, рідні та друзі. На кілька годин фойє Центру перетворилося на майданчики для спілкування школярів різного віку з бібліотекарями, представниками Національного університету цивільного захисту України, Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус», Харківського літературного музею. Об'єднавши зусилля, друзі та партнери спільно підійшли до висвітлення однієї з найважливіших і майже за всіх часів актуальної теми безпеки життєдіяльності дітей. Долаючи відстань від однієї локації до іншої, означених промовистими графічними підказками, діти у доволі креативний спосіб поглиблювали свої знання та навички з правил безпечної поведінки у випадку виникнення надзвичайних ситуацій. Викладачі та курсанти-рятувальники провідного вищого навчального закладу Державної служби України з надзвичайних ситуацій розповіли школярам про навчання в університеті, про професії не тільки пожежників, а й піротехніків, верхолазів, фахівців з радіаційного й хімічного захисту.

Привернули увагу дітей на причини виникнення та профілактику пожеж у побуті, продемонстрували сучасні системи автоматичного протипожежного захисту. Діти із задоволенням приміряли бойовий одяг рятувальника та розглядали засоби індивідуального захисту при виявленні радіаційного та хімічного ураження.

Вказуючи на шкідливий вплив цигарок, школярам продемонстрували механізм паління на іонізуючому очисникові повітря. Нагадали і про правила поведінки з вибухонебезпечними предметами. Неможливо було залишити поза увагою показові виступи переможців спортивних змагань з демонстрації прийомів самооборони, що напрочуд ефектно відбивались у великих дзеркалах фойє. Щільним колом були оточені дівчата-курсантки, що обрали професію психолога, здатного працювати в екстремальних умовах. Вони у простій і доступній формі провели майстер-клас з надання першої домедичної допомоги. Чималу увагу учасників Форуму привертали стрункі, підтягнуті, опатно вбрані вихованці Харківської гімназії-інтернату «Кадетський корпус» — майбутні офіцери, захисники Вітчизни. Не лише хлопці, а й представниці слабкої статі з неабияким інтересом брали до рук макети сучасної зброї і під керівництвом юних інструкторів-кадетів намагалися її розібрати а потім зібрати. Справжній патріот повинен постійно озброюватися знаннями, тому до Форуму долучилися фахівці Харківського літературного музею. Ігрова програма поєднала українську і англійську класику – Лесю Українку і Роальда Дала, Івана Франка і Льюїса Керолла.

У фойє відбувалося не тільки жваве спілкування, обмін інформацією, а й чаклування з піском від школи дитячої творчості «The-Home-Old-School». Багато хто з дітей вперше так близько побачив пісочну анімацію. Поряд демонструвалася виставка робіт учасників всеукраїнських конкурсів «Мрії про Україну: дитячий погляд» і «Книгомания-2016». Привертала увагу і унікальна виставка саморобних листівок дітей Харківщини, Луганщини і Донеччини – переможців та лауреатів Міжрегіонального конкурсу «Дім. Родина. Батьківщина». Примітно, що цей конкурс ініціювала Харківська обласна бібліотека для дітей у межах Загальноукраїнського проекту культурної інтеграції «Український Донбас».

Після проходження представлених локацій у фойє всі учасники II Обласного патріотичного форуму заповнили театральну залу Центру, де проходила урочиста церемонія нагородження, яка розпочалася з вшанування державних символів України — внесення Державного Прапора та спільного виконання Гімну держави. Патріотичне свято прикрасив яскравий виступ ансамблю барабанщиків Харківського національного університету внутрішніх справ. Партнерами заходу стали: Національна бібліотека України для дітей, Національний університет цивільного захисту України, Державна гімназія-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус».

III Обласний патріотичний форум «З Україною в серці!»

Поклик серця та любов до України згуртували на Форумі більше 500 учасників, щоб продемонструвати світові своє прагнення до миру, розповісти про мрії і сподівання та висловити підтримку воїнам, які виборюють незалежність нашої держави на Сході.

До заходів Форуму приєдналися учасники АТО, представники військових професій, курсанти, працівники культури, освіти, фахівці книговидавничої справи, волонтери. Та все ж головними на святі були діти, які протягом року брали участь у конкурсах і творчих змаганнях, демонструючи свою громадянську позицію. У своїх роботах вони яскраво проявили патріотизм, що, як відомо, починається з любові до матері, малої батьківщини, рідної землі.

Під час урочистостей почесні грамоти та пам'ятні подарунки одержали більше 100 юних талантів та найбільш активних читачів Харківщини – переможці та лауреати:

- Всеукраїнського конкурсу дитячого читання «Книгомания - 2017»;
- Всеукраїнського літературного дитячого конкурсу «Творчі канікули»;
- Міжрегіонального конкурсу дитячої листівки «Бібліотека. Книга. Родина»;
- Обласного конкурсу дитячої творчості «Ця дивовижна Японія».

6 крок. IV Обласний патріотичний форум «Ми діти твої, Україно!». Захід, у якому візьмуть участь діти – переможці Конкурсу «Книгомания – 2018» та Міжрегіонального конкурсу дитячої листівки «Від родзинок Слобожанщини до перлинок Закарпаття» відбувся у жовтні 2018 р.

7 крок. Участь ХОБД у реалізації Загальноукраїнського Проекту культурної інтеграції «Український Донбас». Реалізація проекту передбачила проведення протягом року в містах і селищах Донбасу бібліотечних та інших культурно - мистецьких заходів. Першою весняною ластівкою з Харківщини на Донбас відлетіла пересувна Міжнародна виставка дитячого малюнка «Ideal House» («Ідеальний дім»), яка представила творчі роботи дітей з 12-ти країн світу на тему рідної домівки. Ця виставка з'явилася завдяки Американській художній фундації «Fermata» у рамках проекту «Let's Build a Roof over The World» («Давайте будувати дах над Світом»), схваленого ЮНЕСКО.

Наша бібліотека одержала грамоту від губернатора штату Коннектикут Деніела П.Маллоу за участь у виставці «Ideal house» та сприяння міжкультурному діалогу між Сполученими Штатами Америки та Україною. Завдяки нашому запрошенню до експозиції увійшли й кілька десятків творчих робіт з с. Новомайорське Великоновосілківського району Донецької області. Школярі поділилися зі світом своїм баченням ідеального дому, у якому, насамперед, пануватиме мир.

У березні 2016 року весняний вернісаж на тему «Ideal House», який сприяє подоланню регіональної культурної ізоляції, пошуку спільних цінностей, національної духовної єдності, розгорнувся у Центральній та дитячій бібліотеках Слов'янську Донецької області. Наступним пунктом виставкового марафону стало смт. Новопокров Луганської області. Важливим вектором бібліотечного партнерства Харківщини й Донбасу є сумісне проведення одного з найулюбленіших всеукраїнських конкурсів серед юних шанувальників книжки «Книгоманія» («Найкращий читач України»). 2016 та 2017 року до участі у Конкурсі співробітники ХОБД долучили дітей Донецької області та Новопокровського району Луганської області. Переможці з Харківської та Луганської області два роки поспіль разом беруть участь у фестивалі «Книгоманія» у м. Львові.

У Міжнародний день захисту дітей співробітники бібліотеки разом з харківськими митцями відвідали читачів Слов'янська з літературно- музичною композицією «Іван Франко та Леся Українка: погляд через призму віків» (до 160- річчя Івана Франка та 145-річчя Лесі Українки). Захід, у якому взяли участь студенти Слов'янського хіміко-механічного технікуму і Слов'янського авіаційно-технічного коледжу, пройшов у Центральній бібліотеці міста.

Актор театру «Березіль», активний учасник волонтерського пункту «Південний пост» Микола Мох продемонстрував підліткам артистичний майстер-клас з декламування поезії на прикладах віршів І. Франка. Поетеса, прозаїк, перекладачка, співачка-шансон'є, Люцина Хворост підготувала пісенну програму. Бард і художник, засновник музею уфології та космонавтики в Харківському планетарії Ігор Березюк виконав авторські пісні. Під впливом почутого студент авіаційного коледжу емоційно прочитав вірш Івана Франка «Не пора, не пора, не пора» із циклу «Україна».

Співробітники бібліотеки підготували виставку «Подарунок від читачів Харківщини». Харківські школярі, учасники бібліотечного гуртка «Зумійка», власноруч зробили вироби з елементами національної символіки для своїх ровесників із Слов'янська.

8 крок. Міжрегіональний дитячий мистецький конкурс листівок «Дім. Родина. Батьківщина» за участі дітей, що мешкають у Харківській, Донецькій та Луганській областях, присвячений 25-річчю незалежності України. Творче змагання відбулося у межах Всеукраїнського Проекту культурної інтеграції «Український Донбас». Діти надсилали свої роботи у форматах малюнка, виробу, фотографії, електронної листівки. У Харківській обласній бібліотеці для дітей експонувалося понад 300 художніх робіт. Серед них – 20 листівок від читачів-дітей Новомайорської сільської бібліотеки-філії № 25, Старо-млинівського центру дитячої і юнацької творчості та учнів Октябрської ЗОШ І-ІІІ ст. Великоновосілківського району Донецької області. Дипломами та грамотами відзначені 43 учасники, серед яких 20 дітей з Донецької області.

9 крок. Міжрегіональний конкурс дитячої листівки «Бібліотека. Книга. Родина» за участю дітей Львівської і Харківської області 2017 року дитячі листівки та любов до книги об'єднали Схід і Захід. Організаторами Міжрегіонального конкурсу дитячої листівки «Бібліотека. Книга. Родина» виступили Харківська обласна бібліотека для дітей та Львівська обласна бібліотека для дітей. Мета цього конкурсу – виховання любові до Батьківщини, формування у дітей громадянських патріотичних

почуттів, національної свідомості, поваги до сімейних цінностей та традицій, розвиток творчого потенціалу дітей, підвищення значення дитячих бібліотек у процесі адаптації дітей.

Основним завданням конкурсу є розвиток міжрегіонального культурного партнерства між бібліотеками Львівської та Харківської області та налагодження на творчих засадах діалогу між дітьми Сходу та Заходу України. Для участі у конкурсі було одержано 406 робіт. Харківська область – 316 робіт, Львівська область – 90 робіт. До Харківської ОБД надійшло 35 найкращих робіт з Львівської області, а відповідно до Львівської ОБД надіслали 50 найкращих робіт з Харківської області. Цікаво і оригінально відбулося визначення переможців Міжрегіонального конкурсу дитячої листівки «Бібліотека. Книга. Родина». Роботи були представлені на огляд користувачам, а вони, як «незалежне» дитяче журі у демократичний спосіб проголосували і визначили у Львові переможців зі Сходу, а в Харкові переможців із Заходу.

Міжрегіональний конкурс дитячої листівки «Від перлинок Слобожанщини до родзинок Закарпаття» (лютий – травень 2018 р.)

10 крок. Форум «ПогранКульт: ГаліціяКульт». Творча резиденція у Харківській обласній бібліотеці для дітей. Проект «Творчі резиденції» став одним з 8 переможців європейського конкурсу культурних ініціатив, обраних серед 668 проектів – учасників і є єдиним з України в рамках програми Advocate Europe. Протягом 11-24 серпня у Харкові відбулася знакова подія – Форум «ПогранКульт»: «ГаліціяКульт» платформа діалогу Сходу та Заходу, де народжується новий міжрегіональний креативний контент і налагоджуються культурні зв'язки. В рамках арт-проекту 24 митця з Галичини і 27 митців зі Слобожанщини працювали разом над спільними задумами. Протягом 2-х тижнів науковці та режисери, культурологи та художники-муралісти, соціологи та графіки, кінематографісти, архітектори, аніматори творили разом, аби представити результат співтворчості на Форумі вже у жовтні. Мета двотижневої програми жовтневого Форуму:

- Зблизити регіони засобами мистецтва і культури, будуючи творчі мости між Львовом, Івано-Франківськом, Дрогобичем, Тернополем та Харковом; – Зруйнувати стереотипи і показати всю палітру надбань Галичини і Слобожанщини;

- Проаналізувати спільні досвіди Західного і Східного регіонів: тему прикордоння, впливи імперій, явище заробітчанства, історичні амбіції;

- Створити спільні мистецькі проекти, які б можна було показати в інших регіонах, заохочуючи творчих людей до міжрегіональної співпраці й об'єднання України культурною мережею.

ПЛАСТИЛІНОВУ “КРАЇНУ ЧУДЕС” ПОБАЧИЛИ ДІТИ І ДОРОСЛІ В БІБЛІОТЕЦІ. Харківська обласна бібліотека для дітей стала єдиною дитячою творчою резиденцією в рамках форуму «ПогранКульт: ГаліціяКульт». 19 серпня 2016 р. бібліотека об'єднала тих, хто більше тижня трудився в її стінах над анімаційною історією. Це представники культурного форуму «ГаліціяКульт» зі Львова, маленькі мультиплікатори-аматори з батьками, працівники бібліотеки. Усім було цікаво, що ж вийшло у координаторів анімаційної школи Романа Дзвонковського, його помічницю Ольги Бенц і їхніх юних співавторів — харківських школярів, яким саме бібліотека допомогла приєднатися до проекту «Творчі резиденції». Завершений анімаційний фільм було представлено у жовтні 2016 року.

2017 року з метою увічнення подвигів бійців у Харківській обласній бібліотеці для дітей було започатковано музей АТО, розпочато пошуки та збір особистих речей українських захисників, календарів, плакатів, книг та культурних артефактів. Першими експонатами експозиції стали особисті речі читача бібліотеки – відомого снайпера, прикордонника та письменника Олександра Мамалуя. Було проведено попередні консультації з фахівцями, розроблено попередній план та узгоджено основні засади роботи у цьому напрямку. Формування меморіальної колекції продовжується, тривають переговори з партнерами проекту, пошуки інформації про загиблих земляків.

Соціальний Форум «СлободаКульт» (2018 р.). 15 травня в Ужгороді стартував двотижневий культурний форум «СлободаКульт» – міжрегіональний культурний форум, який має на меті познайомити закарпатців зі Слобожанщиною і налагодити мости між цими регіонами України. Участь у ньому беруть близько 150 митців. Проект став одним із 18 переможців в межах конкурсу

«Культурна дипломатія задля діалогу», який оголошував Міжнародний фонд «Відродження». До цього форуму долучилася і Харківська обласна бібліотека для дітей.

У перший день, 15 травня, для відвідувачів відкрили три виставки. Виставка «Родинний альбом» на Набережній Незалежності – це фотографії закарпатських і слобідських родин за останні сто років, зібрані юними відвідувачами Харківської обласної бібліотеки для дітей та Закарпатської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва й представлені у формі роздрукованих банерів, встановлених на вулиці. Спроба зрозуміти регіон, аналізуючи зовнішній вигляд людей, – ключова нитка модної програми форуму.

16 травня було відкрито виставку-презентацію листівок із Закарпаття та Харківщини у Закарпатській обласній бібліотеці для дітей та юнацтва в межах Міжрегіонального конкурсу дитячої листівки «Від перлинок Слобожанщини до родзинок Закарпаття». На листівках, картинах, плакатах, виробках, принесених на конкурс, діти відтворили найважливіші для них місця та події Слобожанщини та Закарпаття.

На заході також було презентовано проєкт Харківської обласної бібліотеки для дітей «10 кроків назустріч миру», який здобув перемогу у Всеукраїнському огляді конкурсі «Краща дитяча бібліотека року».

Ще одна важлива для нашої бібліотеки подія відбулася 26 травня. Саме цього дня кураторка кінопрограми Форуму – Оксана Коклонська, режисерка, арт-директорка, засновниця Academy of Visual Arts Kharkov у Ужгороді презентувала мультфільм «Олеся в Закарпатті», зроблений лише за 10 занять читачами Харківської обласної бібліотеки для дітей. Це мультимедіа про те, яким наші харківські читачі уявляють собі Закарпаття.

Даний захід є спробою засобами мистецтва і культури об'єднати 2 прикордонні території, налагодити культурний діалог, а головне – прищепити підростаючому поколінню почуття патріотизму, любові до Батьківщини, виховати справжній інтерес до історико-культурного надбання України, її самобутньої етнографічної спадщини.

Отже, зазначені заходи і є тими кроками, які у комплексному поєднанні повинні вирішувати важливі соціально-культурні і професійні проблеми:

- сприяти розвитку діалогу і взаємопорозуміння поміж етносами та соціально-політичними спільнотами, які мешкають на території України;
- створювати умови для подальшого розвитку соціального партнерства бібліотечних закладів;
- стимулювати розвиток всебічно розвиненої, творчої і соціально активної особистості;
- виховувати у дітей почуття патріотизму, любові до Батьківщини, поваги до героїчної і славетної спадщини українського народу.

Впевнені, що поступово наші кроки будуть розширюватися, адже патріотичне виховання є сьогодні пріоритетним напрямком діяльності нашого закладу, що безумовно, потребує постійного розвитку і пошуку нових форм роботи.

УДК 021.4:316.472.4:316.77:004.77(045)

Гулик Інна Вікторівна
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова

Гостинна бібліотека – візитівка університету

В доповіді описані нові та традиційні форми соціокультурної діяльності бібліотеки Вінницького національного медичного університету, представлено досвід роботи з молоддю в умовах нових реалій. Практичне значення описаних форм полягає в тому, що вони можуть бути використані в розробці просвітницьких заходів задля підвищення якості задоволення культурних потреб, розкриття здібностей, творчого потенціалу студентства в межах бібліотечного простору.